

Kungörelse om bildande av naturreservatet Gåstjärnskölen i Mora kommun;

Utfärdad den 17 augusti 2009.

Länsstyrelsen har den 14 december 2007 beslutat att bilda naturreservatet Gåstjärnskölen i Mora kommun.

Regeringen har i ett beslut den 16 juli 2009 (M2008/137/F/M) meddelat viss ändring av beslutet. Beslutet har numera följande lydelse.

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Området är ca 409 ha och består av ett skogs- och myrlandskap. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsen beslutar också att samrådsområdet Gåstjärnskölen, beslutat 1979-02-12 (dnr: 11.1292-2853-78), upphävs.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen i bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltaren ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Syfte med naturreservatet

Bevara biologisk mångfald

Det främsta syftet med naturreservatet är att bevara ett skogs-myrrkomplex med ett rikt fågelliv. Särskilt prioriterade är de stora våtmarkerna med

inslag av småvatten. I detta syfte ingår också att vårda och bevara de värdefulla tallnatureskogar som finns i området, samt att på längre sikt öka naturvärdena i de mer triviala skogsmarkerna i området.

Skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter

De livsmiljöer enligt det så kallade art- och habitatdirektivet 92/43/EEG som förekommer inom Gåstjärnskölen ska skyddas. De skogar som påverkats av skogsbruk ska återställas.

Syftet ska nås genom

Föreskrifter för området

- Området undantas från skogsbruk och annan verksamhet som kan skada de livsmiljöer samt växt- och djursamhällen som är knutna till skogsmyrkomplexet.

Skötsel enligt skötselplan

- Bränning används för att återställa trivialare tallskogar till ett naturskogsliknande tillstånd, samt för att bevara befintliga tallnatureskogar.
- Information om området ska finnas både på Länsstyrelsens webbsida och på skylt vid reservatet.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i reservatets skötselplan. Föreskriften under A10 utgör inte hinder mot att tillämpa bestämmelserna om skydds jakt i 28 och 28a §§ jaktförordningen (1987:905).

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att inom reservatet

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten. Undantag gäller för underhåll av befintlig damm i anslutning till reservatets norra gräns, samt för normalt underhåll och drift av befintliga vägar i anslutning till reservatet.
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle
3. gödsla, sprida aska eller använda bekämpningsmedel
4. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
  - framföra skoter på markerad skoterled på snötäckt mark.
  - transportera ut älg, björn, större hjortvilt eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
  - för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärendet. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen.
5. plantera in växter eller djur.
6. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning – inklusive jaktorn och jaktpass med följande undantag:
  - Jaktpass av naturmaterial får uppföras, men sikt- och skjutgator får inte röjas.
7. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser.
8. bedriva jakt med fälla och snara med följande undantag:
  - Jakt med minkfällor är tillåtet
9. upplåta korttidsjakt.
10. jaga annat än björn, älg, rådjur, räv, hare, vildsvin, mink, orre och tjäder.
11. utan Länsstyrelsens tillstånd sprida kalk

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor, anläggning och underhåll av vandringsleder, parkeringar och andra anläggningar för friluftslivets behov.
2. Skötsel av naturreservatet sker genom tex. Rövning, gallring, naturvårdsbränning,
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte

I den till detta beslut hörande skötselplanen (bilaga 4) framgår i detalj var anordningar ska utföras och åtgärder vidtas.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd, stubbar och buskar.
2. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
  - framförande av skoter på markerad skoterled på snötäckt mark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter).
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Motiv till föreskrifter, undantag mm

Punkterna A1-7 samt A11 syftar alla till att skydda mark och vegetation från åtgärder som kan skada djur, växter eller strukturer som är viktiga för att områdets naturvärden ska bibehålla eller uppnå gynnsam bevarandestatus. Punkten A4 syftar till viss del också till att minska störningar på framförallt fågellivet. Punkterna A2; A3 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till reservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler. Undantag från föreskrifterna ges för underhåll av befintlig damm strax utanför reservatet, samt för normalt underhåll och drift av vägar som ansluter till reservatsgränsen. Där inbegrips underhåll av diken, vägtrummor och slätter av vägrenar.

Punkterna A4 och C2 reglerar terrängkörning. Terrängkörning med motordrivna fordon ger vegetations- och markskador, särskilt om tunga fordon används eller om körning sker i våtmarker, vilket skadar den biologiska mångfalden och minskar upplevelsen av ett orört område. Förbränningsmotordrivna fordon orsakar även buller och avgasutsläpp, vilket stör både friluftsliv och djurlivet. Undantag för uttransport av älg, björn, större hjortvilt och vildsvin bedöms kunna ske med fordon som inte skadar den biologiska mångfalden samtidigt som omfattningen är så begränsad att friluftslivet, vid avvägning mot jaktintresset, får tåla eventuella störningar. De undantagna djuren överensstämmer med de som även undantas i terrängkörningslagen. För att minimera skador på mark och vegetation är det viktigt att körning begränsas till torra eller frusna marker. Tyngre hjulgående traktorer ger ofta mark- och vegetationsskador. Bandgående älgdragare eller liknande rekommenderas. Om uppföljningen visar att markskador från uttransport av vilt åsamkar för stora skador, bör föreskriften skärpas.

Punkten A6: Olika typer av anläggningar inklusive eventuellt behov av markarbeten och vägar för uppförande och underhåll skadar den biologiska mångfalden och minskar påtagligt upplevelsen av ett "orört" område. Undantag medges för enklare jaktpass som till material och utförande är anpassat till platsen och "smälter" in i naturen. Materialet ska utgöras av dittransporterade smala trädstammar. Taköverbyggnad får under jakten

bestå av en presenning men denna får ej permanent vara kvar i skogen. Jaktorn får inte uppföras, dock får gamla stå kvar om de underhålls. Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att ta bort jaktorn som ej underhålls.

Punkterna A7-10 reglerar jakt och fiske inom området.

Punkt A7 motiveras med att utfodring (åtling) av vilt medför att djur koncentreras till området kring utfodringsplatsen. Lokalt skadas vegetationen vid foderplatsen genom tramp, foderspill, en viss gödsling av marken, samt ett ökat betetryck på unga lövträd i området. Detta är inte önskvärt inom naturreservat. Det är dock tillåtet att lämna kvar den urtagna älgräntan efter skjutna älg liksom att mata småfåglar. Det är också tillåtet att sätta ut saltsten.

Punkt A8 förbjuder jakt med fällor och snara. Jakt med fällor bedöms ej vara av samma starka intresse som annan jakt, utan bedrivs främst i bestandsreglerande syfte. Utgångspunkten bör därför vara att endast tillåta jakt med fällor om det finns skäl att reglera specifika arter. Utestående fällor minskar också upplevelsen av ett ”orört” område och kan upplevas negativt av friluftslivet. Undantag för minkfällor medges för att minkjakt är motiverad ur naturskyddssynpunkt och att fällfångst är den enda realistiska jaktmetoden. Även slagfällor är tillåtna vid minkjakt eftersom naturvårdsnyttan bedöms större än risken att enstaka individer av andra arter dödas.

Punkt A9 motiveras med att jaktutövarna inom naturreservatet ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behövs vad gäller bl.a jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – d v s de ska bedriva jakt tillsammans.

Punkt A10 motiveras med att naturreservatets syfte är att skydda hela biotopen med alla naturligt förekommande djur och växter, inklusive det ekologiska samspel som råder mellan vegetation och bytesdjur. Undantag görs dock för mink och vildsvin som inte är för trakten naturligt

förekommande arter, samt för älg, rådjur, hare och räv som är arter av stor jaktlig betydelse och dessutom allmänt förekommande i skogslandskapet som helhet. Jakt på skogsfågel har i sig troligen inte någon större påverkan på skogsfågelstammen i relation till exempelvis skogsbruk. Däremot kan det finnas ett värde i att lokalt minska påfrestningarna på fågelstammen i så stor utsträckning som möjligt. I Gåstjärnskölen, Nordbläster och Ålderfljot tillåts jakt på orre och tjäder eftersom jakten har en relativt begränsad omfattning. Om jakttrycket skulle öka eller fågelstammarna av annan anledning skulle minska bör föreskriften skärpas.

Regeringen har beslutat att även björn undantas från jaktförbudet med motiveringen att reservatsområdets storlek utgör mindre än en procent av en björns totala hemområde.

Punkterna B 1 – B 3 medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. De delar som är i restaureringsbehov kräver åtgärder för att höga naturvärden ska uppnås. Information om reservatet samt anläggningar för friluftslivet bedöms idag ofta som högst angeläget för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär, och är även ett krav som ställs på Natura 2000-objekt.

C Punkterna under C inskränker allmänhetens nyttjande av området.

C1-4 syftar till att skydda mark och vegetation från åtgärder som kan skada djur, växter eller strukturer som är viktiga för att områdets naturvärden ska bibehålla eller uppnå gynnsam bevarandestatus. C2 och 4 syftar också till att undvika aktiviteter som kan störa framförallt fågellivet. En skoterled passerar området. Det bedöms inte vara motiverat att ändra ledens sträckning i dagsläget. Om trafiken på leden visar sig orsaka störning eller skada bör föreskriften skärpas.

Matsvamp och bär får plockas i reservatet. Det är tillåtet att tälta i reservatet samt att elda under förutsättning att man tar hänsyn och inte stör häcknings- och spelplatser och inte skadar växande eller döda träd. Vill man inte ta med sig egen ved går det bra att plocka torra kvistar från

marken. Däremot får man t ex inte elda med delar av torrakor och stubbar eller liggande döda träd, s k lågor.

C3. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Det är dock angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs.

C4. Fler besökare i reservatet är normalt positivt. Olika organiserade arrangemang kan dock, om de bedrivs i olämplig omfattning , på olämpligt sätt, på olämplig plats eller under olämplig tid , störa andra besökare och negativt påverka naturmiljön. För att kunna inrikta den organiserade verksamheten till en hållbar och miljöanpassad sådan, krävs därför tillstånd av länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan då ställa villkor och anvisa passande plats etc.

Dessa föreskrifter har trätt i kraft.

Maria Norrfalk

Jenny Sander

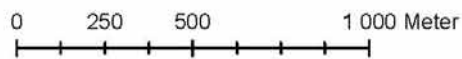
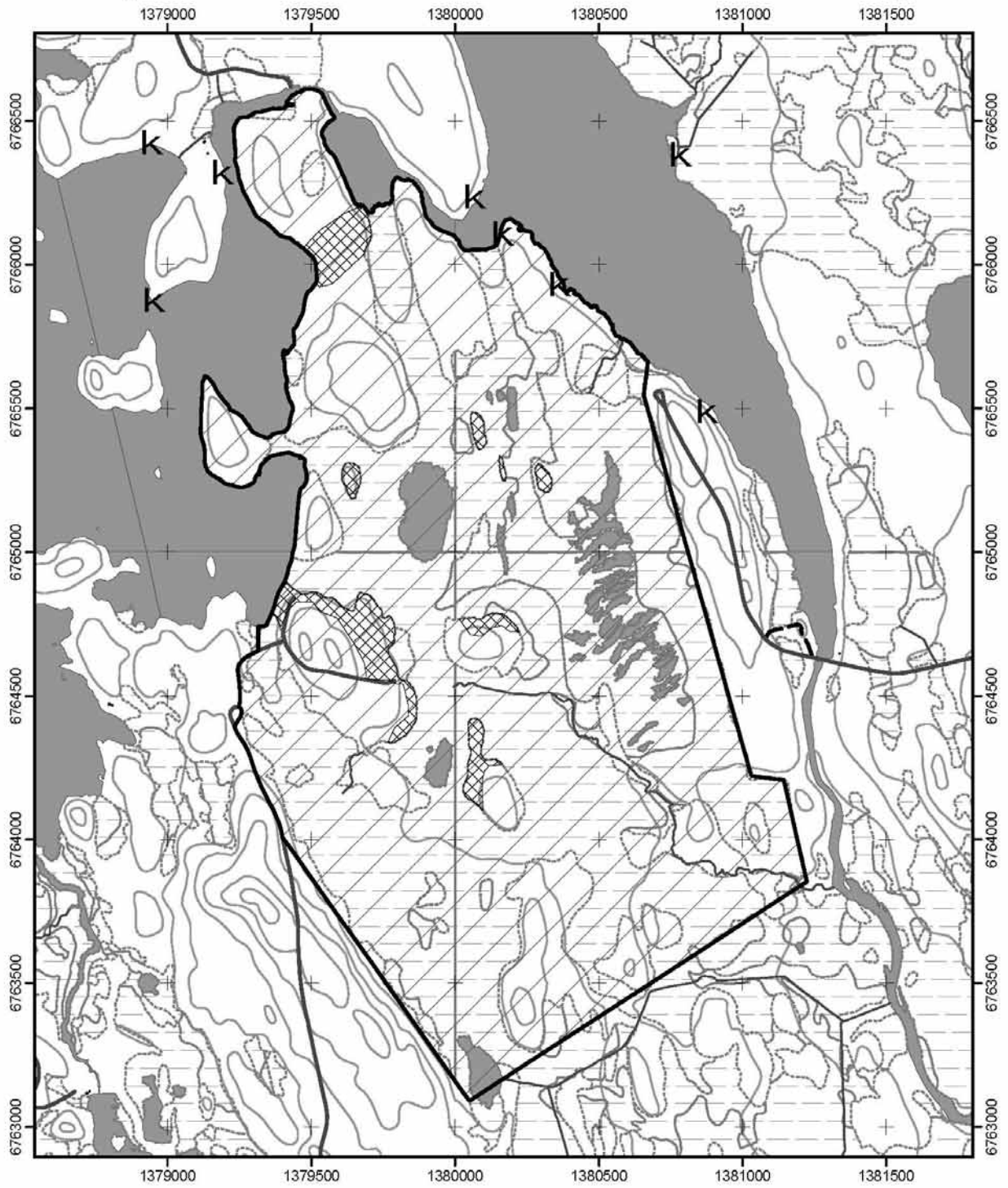
Bilaga:

Karta (bilaga 1 ur beslutet)

Gästjärnskölen - Beslutskarta

Bilaga 1

Skala 1:17 500

Teckenförklaring

Reservatsgräns	sankmarker	Allmän väg
Skogsvärdekäma	Skog	Mindre bilväg
Fornlämningar	höjdkurvor	Jämväg
vattendrag	vatten	Traktortväg
byggnader		